

Per e-mail: marcel.hulleman@uden.nl

Gemeente Uden
De heer M. Hulleman
Markt 145
5400 AB UDEN

onze ref. EB/ME/11009927

uw ref. -

inzake Advies afvalverwerkingstaak voormalige
vuilstortplaats Uden

E.H.P. Brans

senioradvocaat/counsel

t (070) 515 32 32

f (070) 515 30 66

ehp.brans@pelsrijcken.nl

12 oktober 2018

Geachte heer Hulleman,

Bij de gemeente Uden, althans het college van burgemeester en wethouders van Uden (hierna: 'het college'), en de Omgevingsdienst Brabant-Noord (hierna: 'ODBN') bestaat er onduidelijkheid omtrent het eventuele voortbestaan van een afvalverwerkingstaak ter zake van de voormalige vuilstortplaats aan de Vluchtoordweg in Uden (hierna: 'voormalige vuilstortplaats'). Ons zijn in dit kader de navolgende vragen voorgelegd:

1. Bij wie ligt thans de taak van afvalverwerking ter plaatse van de voormalige vuilstortplaats en wat houdt deze taak in?
2. Wie is verantwoordelijk en aansprakelijk bij ernstige bodemverontreiniging na een eventueel faillissement van de nieuwe eigenaar van de voormalige vuilstortplaats (Nazorg Bodem Uden B.V.), en wat is daarbij de rol van de gemeente Uden (hierna: 'gemeente') en ODBN?
3. Is aanvulling van het concept Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Brabant-Noord van 14 juni 2018 (hierna: 'GR') nodig door toevoeging van een taakstelling voor ODBN met betrekking tot de voormalige vuilstortplaats, of kan de relatie tussen de gemeente en ODBN op een andere wijze worden geregeld?

Onderstaand wordt op deze adviesvragen ingegaan, in nauwe samenwerking met mijn kantoorgenote mr. Meryem Eddini. Bij de beantwoording van de adviesvragen gaan wij uit van de aan ons toegezonden dossierstukken.

1 Bij wie ligt thans de taak van afvalverwerking ter plaatse van de voormalige vuilstortplaats, en wat houdt deze taak in?

1.1 Uit de leveringsakte van 26 juli 1996, betreffende de eigendomsoverdracht van de voormalige stortplaats van de gemeente aan het Streekgewest Brabant Noordoost (hierna: 'het Streekgewest'), volgt dat partijen afspraken hebben gemaakt over het risico van bodemverontreiniging. Zo is in deze akte vastgelegd dat indien blijkt dat de bodem en/of het grondwater van de percelen van deze stortplaats verontreinigd zijn, de gemeente

"niet wegens toerekenbare tekortkoming en/of onrechtmatige daad [kan] worden aangesproken tot een eventuele sanering [...] of het nemen van maatregelen ten aanzien van de overgedragen registergoederen, dan wel tot vergoeding van schade."

Zie p. 8 van de leveringsakte van 26 juli 1996.

1.2 Daar wordt nog aan toegevoegd dat deze "overeenkomst" niet kan worden ontbonden of wegens dwaling worden vernietigd of gewijzigd indien blijkt

"van verontreiniging van de overgedragen percelen".

Zie p. 8 van de leveringsakte van 26 juli 1996.

1.3 Tot slot is in de akte opgenomen dat

"Het risico dat achteraf blijkt dat ten tijde van de overdracht verontreiniging [...] in de registergoederen aanwezig is, welke is aan te merken als een 'ernstige verontreiniging' in de zin van de thans geldende milieuwetgeving en/of milieurechtspraak, is geheel voor rekening van het Streekgewest".

Zie p. 8 van de leveringsakte van 26 juli 1996.

1.4 Uit het voorgaande volgt dat de gemeente waar het betreft eventuele op het moment van het sluiten van de overeenkomst aanwezige bekende of destijds onbekende verontreiniging, een vergaande garantie is verstrekt en de gemeente is gevrijwaard van elke mogelijke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid ter zake van deze verontreiniging. Het risico dat achteraf blijkt dat verontreiniging ter plaatse van de voormalige stortplaats wordt aangetroffen komt op grond van deze leveringsakte geheel voor rekening van het Streekgewest.

Opvallend aan de afspraken die tussen partijen zijn gemaakt en die zijn vastgelegd in deze akte, is dat kans dat zich vanuit de stortplaats verontreiniging verspreidt naar de omgeving niet is benoemd en hier geen expliciete afspraken over zijn gemaakt.

Aannemelijk is dat gegeven de overdracht van de verantwoordelijkheid voor de stortplaats aan het Streekgewest, het Streekgewest vanaf de datum van overdracht ook verantwoordelijk is geworden voor de verontreiniging die zich na de datum van levering heeft verspreid over de omgeving.

- 1.5 In de leveringsakte van 3 april 2001, betreffende onder meer de eigendomsoverdracht van de voormalige stortplaats door Streekgewest aan het Regionaal Milieubedrijf (hierna: 'RMB'), wordt verwezen naar de inhoud van de leveringsakte van 26 juli 1996 en worden bovenstaande passages aangehaald. De eerder door de gemeente bedongen garantie en de vrijwaring die door Streekgewest aan haar is verleend, zijn – zo volgt uit de akte – gaan gelden jegens RMB.

Zie p. 3 van de leveringsakte van 3 april 2001.

- 1.6 Blijkens de Akte vestiging kwalitatieve verplichtingen (Stortplaats Uden) van 3 december 2001 hebben RMB en Deponie Haps/Uden B.V. (hierna: 'Deponie') op 30 november 2001 een overeenkomst gesloten waarin Deponie de exploitatie en het onderhoud van de afvalverwerkingsinrichting aan de voormalige vuilstortplaats overnam.

Zie p. 2 van de Akte vestiging kwalitatieve verplichtingen (Stortplaats Uden) van 3 december 2001.

- 1.7 De verplichtingen van RMB zijn op 1 april 2013, als uitvloeisel van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Brabant-Noord, overgegaan op ODBN.
- 1.8 Uit de akte van levering en afstanddoening en recht van opstal van 30 augustus 2017, waaruit volgt dat tussen ODBN, Deponie en Nazorg Bodem Uden B.V. afspraken zijn gemaakt ter zake van de voormalige stortplaats, volgt dat Nazorg Bodem Uden B.V. de nazorgtaken van Deponie overneemt en daar ook verantwoordelijk voor wordt. Uit de akte kan worden afgeleid dat Nazorg Bodem Uden B.V. ten tijde van de eigendomsoverdracht bekend was met de ernstige grondwaterverontreiniging die ter plaatse van de voormalige stortplaats aanwezig is. Partijen hebben, zo volgt uit de akte, ervoor gekozen ieder risico van verontreiniging van het grondwater en de bodem (waaronder ook asbest, astbesthoudende en/of andere voor de gezondheid schadelijke stoffen of materialen) én de sanering daarvan voor rekening van Nazorg Bodem Uden B.V. te laten komen, ook voor zover pas achteraf van enige verontreiniging blijkt. In de akte is vastgelegd dat ODBN en Deponie zijn gevrijwaard van elke aansprakelijkheid voor deze verontreiniging, ook jegens derden.

Zie p. 16 van het Afschrift van levering en afstanddoening en recht van opstal van 30 augustus 2017.

1.9 In het Afschrift van levering en afstanddoening en recht van opstal van 30 augustus 2017 wordt overigens verwezen naar de overeenkomst inzake overdracht beheer en nazorg stortplaats Uden (hierna: 'Beheer- en nazorgovereenkomst'), zoals op 18 juli 2017 gesloten tussen Deponie en Nazorg Bodem B.V.

1.10 Uit deze Beheer- en nazorgovereenkomst volgt dat alle handelingen met betrekking tot de voormalige vuilstortplaats vanaf de datum waarop de leveringsakte zou worden gepasseerd (derhalve vanaf 30 augustus 2017) voor rekening én risico van Nazorg Bodem Uden B.V. komen en dat Nazorg Bodem Uden B.V. ook alle beheerverplichtingen voortvloeiende uit vergunningen en van toepassing zijnde wet- en regelgeving overneemt van Deponie.

Zie par. 3.1, 3.2, en 3.3 van de Beheer- en nazorgovereenkomst. Niet verduidelijkt wordt wat deze handelingen en beheerverplichtingen precies inhouden.

1.11 In de Beheer- en nazorgovereenkomst is verder vastgelegd dat Nazorg Bodem Uden B.V. zich uitdrukkelijk en schriftelijk in de plaats stelt van Deponie ten opzichte van het bevoegd gezag onder de omgevingsvergunning, de Wet milieubeheer en de Waterwet én in relatie tot aanspraken, rechten en verplichtingen van derden.

Zie par. 3.3 en 3.5 van de Beheer- en nazorgovereenkomst.

1.12 Nazorg Bodem Uden B.V. vrijwaart Deponie "voor schade en aansprakelijkheden welke hun oorsprong vinden in de periode na de Effectieve Datum en welke zijn of worden veroorzaakt door de Stortplaats of de exploitatie daarvan, met uitzondering van schade en aansprakelijkheden die Deponie ten tijde van de overdracht kende of redelijkerwijs behoorde te kennen en die niet voorafgaand aan de overdracht aan Nazorg Bodem zijn gemeld".

Zie par. 6.2 van de Beheer- en nazorgovereenkomst.

1.13 Deponie zal Nazorg Bodem Uden B.V. echter "voor een periode van 5 jaar na de datum van sluiten van deze overeenkomst [...] vrijwaren voor schade en alle aanspraken van derden welke verband houden met de activiteiten van Deponie op de Stortplaats en waarvan de oorzaak ligt op een moment vóór de Effectieve Datum (EB: vóór de passering van de leveringsakte op 30 augustus 2017) dan wel welke voortvloeien of verband houden met handelingen van Deponie verricht vóór de Effectieve Datum".

Zie par. 6.1 van de Beheer- en nazorgovereenkomst.

- 1.14 De verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid betreffende eventuele verontreinigingen ter plaatse van de voormalige vuilstortplaats rust in ieder geval dus altijd op een ander dan de gemeente of ODBN. Deze taak en dit risico komen voor rekening van Nazorg Bodem Uden B.V en in enkele gevallen van Deponie.

2 Wie is verantwoordelijk en aansprakelijk bij ernstige bodemverontreiniging na een eventueel faillissement van Nazorg Bodem Uden B.V.?

- 2.1 Uit de ter beschikking staande stukken, waaronder de hiervoor genoemde akten, volgt niet dat er door Nazorg Bodem Uden B.V. financiële zekerheid is gesteld ter zake van de beheer- en nazorgtaken die deze vennootschap heeft met betrekking tot de voormalige vuilstortplaats.
- 2.2 Indien er geen financiële zekerheid is gesteld en Nazorg Bodem Uden B.V. in staat van faillissement komt te verkeren, doet zich de vraag voor waar het financiële risico komt te liggen als blijkt dat er onvoldoende boedelactief resteert om de beheer – en nazorgtaken ter zake van de voormalige stortplaats uit te voeren.
- 2.3 Omdat de voormalige stortplaats eigendom is van een ander dan de gemeente loopt de gemeente hier geen civielrechtelijk aansprakelijkheidsrisico. Immers, er is geen civielrechtelijke rechtsgrondslag aan te wijzen op basis waarvan van de gemeente verlangd kan worden dat sanerings- of andere maatregelen worden genomen.
- 2.4 Ook in bestuursrechtelijke zin is het niet waarschijnlijk dat de gemeente hier risico's loopt. Als zich vanuit de voormalige stortplaats verontreiniging verspreidt zal het veelal gaan om verontreinigingen die vóór 1 januari 1987 zijn veroorzaakt. Dat lijkt ook te volgen uit hetgeen wordt opgemerkt in de preambule van de Beheer- en nazorgovereenkomst. Ter zake van deze verontreiniging is het college geen bevoegd gezag, maar is dat gedeputeerde staten van Noord-Brabant. De gemeente loopt hier dan ook geen financieel risico. Dat is alleen anders wanneer het een verontreiniging betreft die na 31 december 1986 is ontstaan. Dan heeft het college ex artikel 13 jo artikel 95 Wet bodembescherming wel handhavingsbevoegdheden, maar gezien de met de (rechtsvoorganger van) ODBN gemaakte afspraken kan daar dan worden aangeklopt voor een vergoeding van de alsdan door de gemeente gemaakte kosten.

3 Is aanvulling van de Gemeenschappelijke Regeling nodig of kan de relatie tussen de gemeente en ODBN anders worden geregeld?

- 3.1 Omdat het gezien de privaatrechtelijke eigendomsoverdracht van de voormalige vuilstortplaats aan Nazorg Bodem Uden B.V. niet aannemelijk is dat er nog een nazorgtaak en aansprakelijkheid rust op de gemeente ter zake van deze voormalige vuilstortplaats, is het niet noodzakelijk dat hierover nog iets in de GR wordt opgenomen.

- 3.2 Wel is het, zoals gezegd, mogelijk dat het college bij een eventueel faillissement van Nazorg Bodem Uden B.V. en voor zover Nazorg Bodem Uden B.V. niet over voldoende boedelactief beschikt om de beheer- en nazorgtaken uit te voeren, wordt aangesproken op grond van haar publiekrechtelijke handhavingstaak en -bevoegdheid ter zake van verontreinigingen veroorzaakt na 1 januari 1987.
- 3.3 Mocht deze situatie zich voordoen kan de gemeente overgaan tot privaatrechtelijk kostenverhaal op ODBN voor de door het college dan gemaakte sanerings- en andere kosten, met name in het licht van de eerdere privaatrechtelijke overdracht van verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid aan ODBN.
- 3.4 Om de positie van de gemeente in een mogelijk toekomstig kostenverhaal te versterken zou een overeenkomst met ODBN kunnen worden gesloten die ziet op de verdeling van verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden in de situatie van faillissement van Nazorg Bodem Uden B.V. (of haar eventuele rechtsopvolgers). Een aanvulling of wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling is gezien de aard van hetgeen hier aan de orde is – het maken van nadere civielrechtelijke afspraken – niet het meest voor de hand liggend.

4 Conclusie

- 4.1 Uit de geraadpleegde akten en overeenkomsten blijkt dat aangenomen kan worden dat de gemeente volledig gevrijwaard is van elke privaatrechtelijke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid met betrekking tot verontreinigingen ter plaatse van de voormalige vuilstortplaats.
- 4.2 Vanwege de privaatrechtelijke overdracht van verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid aan Nazorg Bodem Uden B.V. is het niet nodig in de GR aan ODBN taken en verantwoordelijkheden toe te bedelen met betrekking tot deze stortplaats.

Om de positie van de gemeente te versterken bij een eventueel kostenverhaal jegens ODBN indien en voor zover de gemeente na een eventueel faillissement van Nazorg Bodem Uden B.V. op grond van haar bestuursrechtelijke handhavingsbevoegdheden zou worden aangesproken ter zake van de verontreiniging van bodem of grondwater ter plaatse van de voormalige vuilstortplaats, zou eventueel een overeenkomst met ODBN kunnen worden gesloten. Om te beoordelen of dit noodzakelijk is zou moeten worden nagegaan wat de kans is op faillissement van Nazorg Bodem en welke

datum 12 oktober 2018
onze ref. EB/ME/11009927

7/7

restrisico er alsdan voor de gemeente resteert. De indruk is dat dit risico beperkt tot
zeer beperkt is.

Met vriendelijke groet,
Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V.

E.H.P. Brans